

Kamer der Volksvertegenwoordigers.

20 OKTOBER 1926.

Wetsvoorstel tot intrekking van de wet van 22 October 1919, waarbij de zetels voor de Wetgevende Kamers bij provinciale omschrijving worden verdeeld.

TOELICHTING

MIJNE HEEREN.

Bij elke wetgevende verkiezing worden de kiesverrichtingen ten eerste beknipt. De stemopneming en het nazien van de uitslagen nemen veel tijd in beslag en loopen uit op zulke buitensporige onregelmatigheden en onbillijkheid dat de aanwijzing der gekozenen een echte loterij wordt.

In alle partijen rijst krachtig protest op tegen de uitslagen van het stelsel en men vraagt dat er een eind gemaakt worde aan eene regeling die kleingeestig wordt geheeten.

Wij willen hier geen voorbeelden aanhalen van de verbluffende ongerijmdheid tot welke de lijstengroepeerings kan leiden. Men zou nagenoeg alle kiesomschrijvingen moeten vermelden alsmede dagbladartikelen aanhalen uit « La Dernière Heure », « La Libre Belgique », « Le Peuple » en andere, betreffende de uitslagen te Verviers, Nijvel, Gent, enz. Een dezer schreef : « Alle partijen zijn het eens om te klagen over de lijstengroepeerings die bij de laatste verkiezing de grenzen van de toegelaten ongerijmdheid te buiten ging. Het kan niet betwist worden dat dit stelsel, zoo men de vertegenwoordiging der partijen over het geheele land in aanmerking neemt, te verkiezen is boven de zuivere evenredige vertegenwoordiging ; maar hetgeen in dit stelsel een verbetering uitmaakt, wordt op negatieve wijze ruim vergoed door de zonderlinge toestanden waartoe het aanleiding geeft in de evenredige vertegenwoordiging per arrondissement, die nochtans vooral nagestreefd werd door den wetgever.

De kiezer wenscht te stemmen ten voordeele van den plaatselijken candidaat, voor dien van zijne omschrijving en niet voor den candidaat die in een ander arrondissement optreedt of voor dien van een andere partij. » Kortom, de lijstengroepeerings leidt tot dwaze uitslagen die, zoo zij geen louteren onzin uitmaken, dan toch tamelijk ernstig zijn. Een dagbladschrijver schreef : « Elk kiesstelsel blijkt op beginselen van het gezond verstand te moeten steunen en die beginselen zijn noodzakelijk, zoo niet voldoende. Een candidaat moet meer

gelegenheid hebben om gekozen te worden door stemmen te bekomen dan door er geene te verkrijgen.

» De evenredige vertegenwoordiging, volgens het stelsel van den heer D' Hondt en al de voorgaande kiesstelsels, waren wellicht niet volmaakt; maar elke kiezer die een wit punt zwart maakte op zijn stembrief, wist dat hij ten voordeele van zijn partij gestemd had; nu mag hij zich afvragen of hij niet tegen zijn partij gestemd heeft. »

Ziehier ten slotte de meening van den Voorzitter der Rechterbank van 1re aanleg te Brussel, den heer Gilson, die in 1925 de werkzaamheden heeft geleid van het hoofdbureau : « De lijstengroepeerings, beschouwd in opzicht van kiesverrichtingen, doet niets anders dan onze taak bezwaren; zij is de oorzaak van de vertraging in de voltooiing der werkzaamheden. De lijstengroepeerings brengt doorgaans niets anders teweeg dan vergissingen. Wil men de stem-overschotten gebruiken, dan zou men per provincie of per arrondissement een zeker aantal gekozenen moeten voorbehouden. Dat ware ten minste redelijk. Al de partijen zouden moeten samenspannen om de afschaffing te eischen. » Dit is, ik herhaal het, de meening van den voorzitter van het Brusselsch hoofdbureau en ook, meen ik, van al de voorzitters van hoofdburelen.

Vol vertrouwen vragen wij aan het Parlement het stelsel der lijstengroepeerings zooals het nu bestaat, af te schaffen, omdat het tot niets anders leidt dan tot ongerijmdheid en kleingeestigheid.

MAENHAUT.

(N° 433. — ANNEXE. — *Bijlage.*)**CHAMBRE**
des Représentants.**KAMER**
der Volksvertegenwoordigers.

20 OCTOBRE 1926.

20 OCTOBER 1926.

Proposition de loi abrogeant la loi du 22 octobre 1919, opérant la répartition proportionnelle des sièges législatifs par circonscription provinciale.

Wetsvoorstel tot intrekking van de wet van 22 October 1919, waarbij de zetels voor de Wetgevende Kamers bij provinciale omschrijving worden verdeeld.

ARTICLE UNIQUE.**EENIG ARTIKEL.**

La loi du 22 octobre 1919 complétant le Code électoral et opérant la répartition proportionnelle des sièges législatifs par circonscription provinciale est abrogée.

De wet van 22 October 1919, tot aanvulling van het Kieswetboek en waarbij de zetels voor de Wetgevende Kamers bij provinciale omschrijving worden verdeeld, is ingetrokken.

MAENHAUT.

DELACOLLETTE.